

«Με ληρολογήματα και χαϊκού στης φαντασίας τα στενά και στις γωνιές του παιδικού νου»

**Βέλτιστο
Σενάριο**

Γνωστικό αντικείμενο:

Προσχολική Παιδαγωγική

Δημιουργός Σεναρίου: Σουλτάνα Μάνεση (Εκπαιδευτικός)

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Το παρόν έγγραφο αποτελεί προϊόν της Πλατφόρμας Ανάπτυξης, Σχεδίασης, Υποβολής και Αξιολόγησης Ψηφιακών Διδακτικών Σεναρίων «Αίσωπος» που αναπτύχθηκε με ίδια μέσα από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής στο πλαίσιο του Υποέργου 2: «Ψηφιακό Σύστημα - Ηλεκτρονική Πλατφόρμα Υποβολής, Αξιολόγησης, Διαχείρισης και Αξιοποίησης Ψηφιακών Σεναρίων καθώς και καθοδήγησης και Υποστήριξης των Εκπαιδευτικών» της Πράξης: «Ανάπτυξη Μεθοδολογίας και Ψηφιακών Διδακτικών Σεναρίων για τα Γνωστικά Αντικείμενα της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Γενικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης».

Η πράξη συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΚΤ) και το Ελληνικό Δημόσιο στο πλαίσιο του ΕΠ «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» του ΕΣΠΑ 2007-2013 και υλοποιείται σε σύμπραξη από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής και την Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής Εκπαιδευτικών Δράσεων του ΥΠ.Π.Ε.Θ.

Σημείωση

Το παρόν έγγραφο αποτελεί προϊόν αυτόματης δημιουργίας και εκτύπωσης του Ψηφιακού Διδακτικού Σεναρίου με τίτλο: «**Με ληρολογήματα και χαϊκού στις φαντασίας τα στενά και στις γωνιές του παιδικού νου**».

Δημιουργήθηκε στις **07/21/2015 - 02:56** και έχει υποστηρικτικό ρόλο στο έργο του εκπαιδευτικού.

Δεν αντικαθιστά το Ψηφιακό Διδακτικό Σενάριο, το οποίο περιέχει όλο το Διαδραστικό Περιεχόμενο και αξιοποιεί τις ψηφιακές δυνατότητες της Πλατφόρμας «Αίσωπος».

Το σενάριο αυτό έχει χαρακτηριστεί ως «Βέλτιστο» ύστερα από αξιολόγηση από δύο αξιολογητές και είναι αναρτημένο με το πλήρες ψηφιακό περιεχόμενό του στην Πλατφόρμα «Αίσωπος».

Το Διαδραστικό Ψηφιακό Διδακτικό Σενάριο με το πλήρες ψηφιακό περιεχόμενό του βρίσκεται στον σύνδεσμο:

<https://aesop.iep.edu.gr/node/12959>

Επισημαίνεται ότι τα σενάρια της Πλατφόρμας «Αίσωπος» διακρίνονται σε:

Υποδειγματικά Σενάρια: Ψηφιακά Διδακτικά Σενάρια που έχουν προκύψει από επιστημονικές επιτροπές εμπειρογνομόνων (Εκπαιδευτικοί Αυξημένων Προσόντων, Σχολικοί Σύμβουλοι, Μέλη ΔΕΠ / Επιστημονικό Προσωπικό του ΙΕΠ).

Βέλτιστα Σενάρια: Αξιολογημένα Ψηφιακά Διδακτικά Σενάρια εκπαιδευτικών με βαθμολογία άνω των 70 μονάδων.

Επαρκή Σενάρια: Αξιολογημένα Ψηφιακά Διδακτικά Σενάρια εκπαιδευτικών με βαθμολογία από 50 έως 70 μονάδες.

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Ανάπτυξη Μεθοδολογίας και Ψηφιακών Διδακτικών Σεναρίων για τα Γνωστικά Αντικείμενα της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Γενικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης» - ΜΙΣ: 479325, ΣΑΕ: 2014ΣΕ24580051.

Η πράξη συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΚΤ) και το Ελληνικό Δημόσιο στο πλαίσιο του ΕΠ «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» του ΕΣΠΑ 2007-2013 και υλοποιείται σε σύμπραξη από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής και την Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής Εκπαιδευτικών Δράσεων του Υ.Π.ΠΑΙ.Θ.

Η Πλατφόρμα Ανάπτυξης, Σχεδίασης, Υποβολής, Αξιολόγησης και Παρουσίασης Ψηφιακών Διδακτικών Σεναρίων «Αίσωπος», αναπτύχθηκε με ίδια μέσα από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής στο πλαίσιο του Υποέργου 2: «Ψηφιακό Σύστημα - Ηλεκτρονική Πλατφόρμα Υποβολής, Αξιολόγησης, Διαχείρισης και Αξιοποίησης Ψηφιακών Σεναρίων καθώς και καθοδήγησης και Υποστήριξης των Εκπαιδευτικών» της Πράξης.

Ομάδα Επιστημονικής και Διοικητικής Εποπτείας της Πράξης:

Επιστημονικός Υπεύθυνος Πράξης για τις Δράσεις που αφορούν το Ι.Ε.Π: Ιωάννης Σταμουλάκης, Φιλολόγος, Σύμβουλος Α' Υ.Π.ΠΑΙ.Θ.

Υπεύθυνος Υποέργου 1: Ιωάννης Σταμουλάκης, Φιλολόγος, Σύμβουλος Α' Υ.Π.ΠΑΙ.Θ.

Υπεύθυνος Υποέργου 2: Νικόλαος Γραμμένος, Πληροφορικός, Σύμβουλος Γ' Ι.Ε.Π.

Υπεύθυνος Υποέργου 3: Νικόλαος Γραμμένος, Πληροφορικός, Σύμβουλος Γ' Ι.Ε.Π.

Επιστημονική Συντονίστρια των ειδικών επιστημόνων του Υποέργου 1: Βασιλική Καραμπέτσου, Φιλολόγος, Εισηγήτρια Ι.Ε.Π.

Το παρόν έγγραφο αποτελεί προϊόν της Πλατφόρμας Ανάπτυξης, Σχεδίασης, Υποβολής και Αξιολόγησης Ψηφιακών Διδακτικών Σεναρίων «Αίσωπος» που αναπτύχθηκε με ίδια μέσα από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής στο πλαίσιο του Υποέργου 2: «Ψηφιακό Σύστημα - Ηλεκτρονική Πλατφόρμα Υποβολής, Αξιολόγησης, Διαχείρισης και Αξιοποίησης Ψηφιακών Σεναρίων καθώς και καθοδήγησης και Υποστήριξης των Εκπαιδευτικών» της Πράξης: «Ανάπτυξη Μεθοδολογίας και Ψηφιακών Διδακτικών Σεναρίων για τα Γνωστικά Αντικείμενα της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Γενικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης».

Η πράξη συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΚΤ) και το Ελληνικό Δημόσιο στο πλαίσιο του ΕΠ «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» του ΕΣΠΑ 2007-2013 και υλοποιείται σε σύμπραξη από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής και την Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής Εκπαιδευτικών Δράσεων του Υ.Π.Ε.Θ.

Φύλλα Εργασίας Σεναρίου

Το παρόν ψηφιακό σενάριο περιέχει φύλλα εργασίας, τα οποία είναι συνημμένα στο αρχείο «PDF» και μπορείτε να τα ανοίξετε κάνοντας διπλό κλικ πάνω στο εικονίδιο.

- 1η Φάση: Δεν υπάρχει
- 2η Φάση: Δεν υπάρχει
- 3η Φάση: Δεν υπάρχει
- 4η Φάση: Δεν υπάρχει
- 5η Φάση: [axiologisi_ekpaideytikou_programmatos_filanagnosias.pdf](#)

Το παρόν έγγραφο αποτελεί προϊόν της Πλατφόρμας Ανάπτυξης, Σχεδίασης, Υποβολής και Αξιολόγησης Ψηφιακών Διδακτικών Σεναρίων «Αίσωπος» που αναπτύχθηκε με ίδια μέσα από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής στο πλαίσιο του Υποέργου 2: «Ψηφιακό Σύστημα - Ηλεκτρονική Πλατφόρμα Υποβολής, Αξιολόγησης, Διαχείρισης και Αξιοποίησης Ψηφιακών Σεναρίων καθώς και καθοδήγησης και Υποστήριξης των Εκπαιδευτικών» της Πράξης: «Ανάπτυξη Μεθοδολογίας και Ψηφιακών Διδακτικών Σεναρίων για τα Γνωστικά Αντικείμενα της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Γενικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης».

Η πράξη συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΚΤ) και το Ελληνικό Δημόσιο στο πλαίσιο του ΕΠ «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» του ΕΣΠΑ 2007-2013 και υλοποιείται σε σύμπραξη από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής και την Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής Εκπαιδευτικών Δράσεων του Υ.Π.Ε.Θ.

Γενική Περιγραφή Σεναρίου

Γνωστικό Αντικείμενο

Προσχολική Παιδαγωγική (Προσχολική)

Το παρόν έγγραφο αποτελεί προϊόν της Πλατφόρμας Ανάπτυξης, Σχεδίασης, Υποβολής και Αξιολόγησης Ψηφιακών Διδακτικών Σεναρίων «Αίσωπος» που αναπτύχθηκε με ίδια μέσα από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής στο πλαίσιο του Υποέργου 2: «Ψηφιακό Σύστημα - Ηλεκτρονική Πλατφόρμα Υποβολής, Αξιολόγησης, Διαχείρισης και Αξιοποίησης Ψηφιακών Σεναρίων καθώς και καθοδήγησης και Υποστήριξης των Εκπαιδευτικών» της Πράξης: «Ανάπτυξη Μεθοδολογίας και Ψηφιακών Διδακτικών Σεναρίων για τα Γνωστικά Αντικείμενα της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Γενικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης».

Η πράξη συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΚΤ) και το Ελληνικό Δημόσιο στο πλαίσιο του ΕΠ «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» του ΕΣΠΑ 2007-2013 και υλοποιείται σε σύμπραξη από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής και την Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής Εκπαιδευτικών Δράσεων του ΥΠ.Π.Ε.Θ.

Εκπαιδευτικό Πρόβλημα

Το παρόν εκπαιδευτικό σενάριο επιδιώκει να περιγράψει τις διαθεματικές δραστηριότητες που υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο ενός προγράμματος Φιλαναγνωσίας για το Νηπιαγωγείο. Όλες οι δράσεις δημιουργήθηκαν και σχεδιάστηκαν με βάση τις παιδαγωγικές αρχές του νέου Προγράμματος Σπουδών για το Νηπιαγωγείο (ΥΠΔΒΜΘ/ΙΕΠ, 2011). Η συγκεκριμένη πρόταση εντάσσεται στη μαθησιακή περιοχή της Γλώσσας, με ιδιαίτερη έμφαση στον εμπλουτισμό του προφορικού λόγου, στην εξοικείωση των παιδιών με ποιητικές δημιουργίες και πρωτότυπες δομές καθώς και στην κατανόηση της παιδαγωγικής αξίας της ποίησης.

Με αφορμή την επεξεργασία των ληρολογημάτων (limericks) του Γιώργου Σεφέρη που περιλαμβάνονται στο βιβλίο «Ποιήματα με ζωγραφιές σε μικρά παιδιά», τα νήπια γνώρισαν τη δομή ενός limerick και ενθαρρύνθηκαν να δημιουργήσουν τα δικά τους limericks. Παράλληλα, οι δημιουργίες των παιδιών συνοδεύτηκαν με εικαστικές δημιουργίες, ενώ έγινε προσπάθεια να εξοικειωθούν και με άλλα ποιητικά παιχνίδια και συνθέσεις, όπως είναι τα χαϊκού. Αξιοποιώντας τα έργα γνωστών δημιουργών (Έλλνων και ξένων), τα νήπια αισθάνθηκαν τη διαπολιτισμικότητα της ποιητικής δημιουργίας, ενώ πειραματίστηκαν με πρωτόγνωρες αφηγηματικές ποιητικές φόρμες.

Ο όρος «Φιλαναγνωσία» αποτελεί μια εύστοχη γλωσσική επιλογή και προσδιορίζει ένα ευρύ φάσμα σημασιών και δράσεων που συνδέονται με τις πολυεπίπεδες σχέσεις παιδιού και βιβλίου (Αρτζανίδου & Κουράκη, 2013). Υπό αυτήν την έννοια, το σχολείο αποτελεί προνομιακό χώρο για την άσκηση δραστηριοτήτων και την υλοποίηση δράσεων που σχετίζονται με το βιβλίο και συμβάλλουν αποτελεσματικά στη θεμελίωση και ανάπτυξη της Φιλαναγνωσίας (Γκλιάου-Χριστοδούλου, 2007).

Από τη μελέτη σχετικών βιβλιογραφικών πηγών διαφαίνεται ότι κεντρικός στόχος των εκπαιδευτικών προγραμμάτων Φιλαναγνωσίας είναι η πρόσκληση-πρόκληση της ανάγνωσης βιβλίων ακόμα και από παιδιά που δεν αγαπούν το διάβασμα, και η εξοικείωση του παιδιού με το βιβλίο και την ανάγνωση μέσα από τη δημιουργία μιας ιδιαίτερης ατμόσφαιρας και σχέσης μεταξύ του λογοτεχνικού βιβλίου και του αναγνώστη (Τσιλιμένη, 2013 • Αρτζανίδου & Κουράκη, 2013). Η σχέση αυτή φαίνεται να οδηγεί σταδιακά στην αισθητική απόλαυση και καλλιέργεια, στη διεύρυνση των οριζόντων του παιδιού, στην καλλιέργεια της φαντασίας και της γλωσσικής του έκφρασης, στην εκλέπτυνση του συναισθηματικού του κόσμου καθώς και στην ανάπτυξη κριτικής και δημιουργικής σκέψης (Γκλιάου-Χριστοδούλου, 2007).

Ερευνητικά ευρήματα από τα επιστημονικά πεδία της κοινωνιογλωσσολογίας, της γνωστικής ψυχολογίας και της Διδακτικής της Γλώσσας καταδεικνύουν την ανάγκη διασύνδεσης του όρου Φιλαναγνωσία με τον γενικότερο όρο «Κοινωνικός Εγγραμματισμός», επισημαίνοντας ότι η διαμόρφωση της θετικής σχέσης του υποκειμένου με την γραπτή ύλη διαμορφώνεται μέσα από συγκεκριμένες κοινωνικές πρακτικές εγγραμματισμού, οι οποίες αναπτύσσονται τόσο σε θεσμικά περιβάλλοντα όσο και σε άτυπα εκπαιδευτικά πλαίσια (Καρακίτσιος, 2012α).

Τα ως άνω αναφερθέντα στοιχεία φαίνεται να αξιοποιούν και οι διαθεματικές δραστηριότητες που υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο του συγκεκριμένου διδακτικού σεναρίου Φιλαναγνωσίας. Ιδιαίτερα στον χώρο της Προσχολικής Εκπαίδευσης, η ενσωμάτωση δραστηριοτήτων Φιλαναγνωσίας (με αφορμή ποιητικές δομές) σε

Το παρόν έγγραφο αποτελεί προϊόν της Πλατφόρμας Ανάπτυξης, Σχεδίασης, Υποβολής και Αξιολόγησης Ψηφιακών Διδακτικών Σεναρίων «Αίσωπος» που αναπτύχθηκε με ίδια μέσα από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής στο πλαίσιο του Υποέργου 2: «Ψηφιακό Σύστημα - Ηλεκτρονική Πλατφόρμα Υποβολής, Αξιολόγησης, Διαχείρισης και Αξιοποίησης Ψηφιακών Σεναρίων καθώς και καθοδήγησης και Υποστήριξης των Εκπαιδευτικών» της Πράξης: «Ανάπτυξη Μεθοδολογίας και Ψηφιακών Διδακτικών Σεναρίων για τα Γνωστικά Αντικείμενα της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Γενικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης».

Η πράξη συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΚΤ) και το Ελληνικό Δημόσιο στο πλαίσιο του ΕΠ «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» του ΕΣΠΑ 2007-2013 και υλοποιείται σε σύμπραξη από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής και την Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής Εκπαιδευτικών Δράσεων του ΥΠ.Π.Ε.Θ.

προγράμματα κοινωνικού εγγραμματισμού των νηπίων διευκολύνει την ανάδειξη του λογοτεχνικού κειμένου, τη μετουσίωση και τη μεταφορά των συναισθημάτων από την ανάγνωση του αρχικού κειμένου του σε ένα νέο κείμενο, ενώ η παράλληλη έκθεση του μικρού αναγνώστη σε ποικίλα αναγνωστικά ερεθίσματα οδηγεί σταδιακά στην εξοικείωσή του με όλα τα είδη της Λογοτεχνίας (Αρτζανίδου & Κουράκη, 2013).

Το πρόγραμμα Φιλαναγνωσίας με τίτλο «*Με ληρολογήματα και χαϊκού στης φαντασίας τα στενά και στις γωνιές του παιδικού νου*» εφαρμόστηκε για πρώτη φορά κατά το σχολικό έτος 2014-2015 σε Ιδιωτικό Νηπιαγωγείο των Νοτίων Προαστίων με ομάδα 27 νηπίων (17 αγοριών και 10 κοριτσιών). Η κεντρική φιλοσοφία του προγράμματος σχετίζεται με την προσπάθεια γόνιμης παιδαγωγικής αξιοποίησης της ποίησης στο πλαίσιο ενός πρωτοποριακού προγράμματος Φιλαναγνωσίας, που αποτελεί μεταξύ άλλων κεντρικό πυλώνα της διδασκαλίας της Λογοτεχνίας και γενικότερα του λογοτεχνικού πολιτισμού.

Γενική περιγραφή περιεχομένου

Το καινοτόμο πρόγραμμα Φιλαναγνωσίας με τίτλο «*Με ληρολογήματα και χαϊκού στης φαντασίας τα στενά και στις γωνιές του παιδικού νου*» εφαρμόστηκε για πρώτη φορά κατά το σχολικό έτος 2014-2015 σε Ιδιωτικό Νηπιαγωγείο των Νοτίων Προαστίων με ομάδα 27 νηπίων (17 αγοριών και 10 κοριτσιών). Πέρα από την καλλιέργεια δεξιοτήτων προφορικού λόγου, κοινωνικού και πολιτισμικού εγγραμματισμού, η καινοτόμος αυτή δράση, ως πρόγραμμα Πολιτιστικών Θεμάτων, στοχεύει στη γνωριμία και εξοικείωση των νηπίων με πρωτότυπες και παιγνιώδεις ποιητικές δημιουργίες και συνθέσεις, όπως είναι τα ληρολογήματα (limericks) και τα χαϊκού, στη συνειδητοποίηση της διαπολιτισμικότητας της ποιητικής δημιουργίας με την αξιοποίηση έργων γνωστών Ελλήνων και ξένων δημιουργών και στον πειραματισμό τους με πρωτόγνωρες αφηγηματικές ποιητικές φόρμες. Επιπλέον, με αφορμή την επεξεργασία των ληρολογημάτων του Γιώργου Σεφέρη, που περιλαμβάνονται στο βιβλίο «*Ποιήματα με ζωγραφιές σε μικρά παιδιά*» και των δεκαέξι χαϊκού από την ποιητική του συλλογή «*Ποιήματα*» (1977), τα νήπια όχι μόνο γνωρίζουν έναν μεγάλο Έλληνα ποιητή, αλλά παράλληλα ενθαρρύνονται να συνεργαστούν, για να συν-δημιουργήσουν τις δικές τους ποιητικές συνθέσεις, ακολουθώντας τη δομή και την οργάνωση ενός ληρολογήματος ή ενός χαϊκού.

Διδακτικοί Στόχοι

- Καλλιέργεια της δημιουργικής σκέψης και ανάπτυξη της φαντασίας των νηπίων.
- Πειραματισμός και εξοικείωση με ποιητικές δημιουργίες, ποιητικά παιχνίδια και ποιητικές δομές.
- Επαφή των παιδιών με την ποίηση, ως ένα είδος λογοτεχνικής γραφής με ιδιαίτερη παιδαγωγική αξία.
- Εμπλουτισμός του προφορικού λόγου και της γλωσσικής έκφρασης.
- Καλλιέργεια δεξιοτήτων ενσυναίσθησης και γόνιμης συνεργασίας στο πλαίσιο της ομάδας.

Λέξεις κλειδιά που χαρακτηρίζουν τη θεματική του σεναρίου

- φιλαναγνωσία
- προσχολική εκπαίδευση
- ληρολογήματα
- χαϊκού

Το παρόν έγγραφο αποτελεί προϊόν της Πλατφόρμας Ανάπτυξης, Σχεδίασης, Υποβολής και Αξιολόγησης Ψηφιακών Διδακτικών Σεναρίων «Αίσωπος» που αναπτύχθηκε με έδαφος από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής στο πλαίσιο του Υποέργου 2: «Ψηφιακό Σύστημα - Ηλεκτρονική Πλατφόρμα Υποβολής, Αξιολόγησης, Διαχείρισης και Αξιοποίησης Ψηφιακών Σεναρίων καθώς και καθοδήγησης και Υποστήριξης των Εκπαιδευτικών» της Πράξης: «Ανάπτυξη Μεθοδολογίας και Ψηφιακών Διδακτικών Σεναρίων για τα Γνωστικά Αντικείμενα της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Γενικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης».

Η πράξη συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΚΤ) και το Ελληνικό Δημόσιο στο πλαίσιο του ΕΠ «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» του ΕΣΠΑ 2007-2013 και υλοποιείται σε σύμπραξη από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής και την Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής Εκπαιδευτικών Δράσεων του ΥΠ.Π.Ε.Θ.

- δεξιότητες παραγωγής προφορικού λόγου
- κοινωνικός εγγραμματισμός
- λογοτεχνία
- ποίηση

Υλικοτεχνική υποδομή

Το βιβλίο του Γιώργου Σεφέρη "Ποιήματα με ζωγραφιές σε μικρά παιδιά" από τις εκδόσεις Ερμής (1992), εικονόλεξα με τα ληρολογήματα του Γιώργου Σεφέρη και μερικά από σημαντικότερα χαϊκού του Ματσούο Μπασό και του Γιώργου Σεφέρη, φύλλα εργασίας για την εικαστική αποτύπωση των ληρολογημάτων από τα παιδιά, καρτέλες γραφής, πίνακες αναφορές.

Τυπικός χρόνος αλληλεπίδρασης με το εκπαιδευτικό σενάριο σε διδακτικές ώρες για δουλειά εντός του σχολείου

3 ώρες

Πνευματικά δικαιώματα ή άλλοι αντίστοιχοι περιορισμοί

Δεν υπάρχουν πνευματικά δικαιώματα ούτε αντίστοιχοι περιορισμοί.

Εκτιμώμενο Επίπεδο Δυσκολίας

Μέτριας δυσκολίας

Τύπος Διαδραστικότητας

Συνδυασμός παθητικής και ενεργητικής μάθησης

Επίπεδο Διαδραστικότητας

μεσαίο

Προτεινόμενη ηλικιακή ομάδα

-6

Εκπαιδευτική Βαθμίδα που απευθύνεται το σενάριο

Προσχολική

Το παρόν έγγραφο αποτελεί προϊόν της Πλατφόρμας Ανάπτυξης, Σχεδίασης, Υποβολής και Αξιολόγησης Ψηφιακών Διδακτικών Σεναρίων «Αίσωπος» που αναπτύχθηκε με ίδια μέσα από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής στο πλαίσιο του Υποέργου 2: «Ψηφιακό Σύστημα - Ηλεκτρονική Πλατφόρμα Υποβολής, Αξιολόγησης, Διαχείρισης και Αξιοποίησης Ψηφιακών Σεναρίων καθώς και καθοδήγησης και Υποστήριξης των Εκπαιδευτικών» της Πράξης: «Ανάπτυξη Μεθοδολογίας και Ψηφιακών Διδακτικών Σεναρίων για τα Γνωστικά Αντικείμενα της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Γενικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης».

Η πράξη συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΚΤ) και το Ελληνικό Δημόσιο στο πλαίσιο του ΕΠ «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» του ΕΣΠΑ 2007-2013 και υλοποιείται σε σύμπραξη από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής και την Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής Εκπαιδευτικών Δράσεων του ΥΠ.Π.Ε.Θ.

Σύνοψη φάσεων σεναρίου:

1η Φάση: Γνωριμία με τα ληρολογήματα του Γιώργου Σεφέρη.

Χρονική Διάρκεια: 120λεπτά

Χώρος Διεξαγωγής: Εντός της σχολικής τάξης του Νηπιαγωγείου στο πρωινό πρόγραμμα με όλη την ομάδα των νηπίων.

Δομικά - Διαδραστικά στοιχεία:

1. Ήτανε μια κοπέλα απ'τη Σάμο: ληρολόγημα του Γιώργου Σεφέρη
2. Ήτανε μια κοπέλα στο Καλαμάκι: ληρολόγημα του Γιώργου Σεφέρη
3. Ήτανε μια κοπέλα απ'τον Πόρο: ληρολόγημα του Γιώργου Σεφέρη

2η Φάση: Κατανόηση της δομής ενός ληρολογήματος (limerick).

Χρονική Διάρκεια: 40λεπτά

Χώρος Διεξαγωγής: Εντός της σχολικής τάξης του Νηπιαγωγείου στο πρωινό πρόγραμμα με όλη την ομάδα των νηπίων.

Δομικά - Διαδραστικά στοιχεία:

1. Φτιάχνουμε και ζωγραφίζουμε τα δικά μας ληρολογήματα.

3η Φάση: Εικονογράφηση των limericks του Γιώργου Σεφέρη.

Χρονική Διάρκεια: 30λεπτά

Χώρος Διεξαγωγής: Εντός της σχολικής τάξης του Νηπιαγωγείου στο πρωινό πρόγραμμα με όλη την ομάδα των νηπίων.

Δομικά - Διαδραστικά στοιχεία:

Το παρόν έγγραφο αποτελεί προϊόν της Πλατφόρμας Ανάπτυξης, Σχεδίασης, Υποβολής και Αξιολόγησης Ψηφιακών Διδακτικών Σεναρίων «Αίσωπος» που αναπτύχθηκε με ίδια μέσα από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής στο πλαίσιο του Υποέργου 2: «Ψηφιακό Σύστημα - Ηλεκτρονική Πλατφόρμα Υποβολής, Αξιολόγησης, Διαχείρισης και Αξιοποίησης Ψηφιακών Σεναρίων καθώς και καθοδήγησης και Υποστήριξης των Εκπαιδευτικών» της Πράξης: «Ανάπτυξη Μεθοδολογίας και Ψηφιακών Διδακτικών Σεναρίων για τα Γνωστικά Αντικείμενα της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Γενικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης».

Η πράξη συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΚΤ) και το Ελληνικό Δημόσιο στο πλαίσιο του ΕΠ «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» του ΕΣΠΑ 2007-2013 και υλοποιείται σε σύμπραξη από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής και την Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής Εκπαιδευτικών Δράσεων του ΥΠ.Π.Ε.Θ.

1. Ζωγραφίζω όπως φαντάζομαι το ληρολόγημα του Γιώργου Σεφέρη.
2. Ζωγραφίζω όπως φαντάζομαι το ληρολόγημα του Γιώργου Σεφέρη.
3. Ζωγραφίζω όπως φαντάζομαι το ληρολόγημα του Γιώργου Σεφέρη.
4. Ζωγραφίζω όπως φαντάζομαι το ληρολόγημα του Γιώργου Σεφέρη.
5. Ζωγραφίζω όπως φαντάζομαι το ληρολόγημα του Γιώργου Σεφέρη.
6. Ζωγραφίζω όπως φαντάζομαι το ληρολόγημα του Γιώργου Σεφέρη.

4η Φάση: Γνωριμία με τα χαϊκού και τους δημιουργούς τους.

Χρονική Διάρκεια: 90λεπτά

Χώρος Διεξαγωγής: Εντός της σχολικής τάξης του Νηπιαγωγείου στο πρωινό πρόγραμμα με όλη την ομάδα των νηπίων.

Δομικά - Διαδραστικά στοιχεία:

1. Διαδικτυακή πηγή που αξιοποιήθηκε.
2. Συλλογή των σημαντικότερων χαϊκού σε ένα αρχείο pdf.
3. Ιαπωνική ποίηση και χαϊκού: ενδιαφέρον βίντεο με τα σημαντικότερα χαϊκού.
4. Χαϊκού του Γιώργου Σεφέρη: ενδιαφέρον βίντεο.
5. Πίνακας αναφοράς με τους σημαντικότερους Ιάπωνες ποιητές των χαϊκού
6. Καρτέλες για δραστηριότητες αναγραμματισμού.
7. Καρτέλες γραφής και αντιγραφής με κεφαλαίους και πεζούς χαρακτήρες.
8. Καρτέλες γραφής και αντιγραφής με κεφαλαίους και πεζούς χαρακτήρες.
9. Καρτέλες γραφής και αντιγραφής με κεφαλαίους και πεζούς χαρακτήρες.
10. Καρτέλες γραφής και αντιγραφής με κεφαλαίους και πεζούς χαρακτήρες.
11. Καρτέλες γραφής και αντιγραφής με κεφαλαίους και πεζούς χαρακτήρες.
12. Εικονόλεξο για το χαϊκού του βάτραχου του Ματσούο Μπασό.
13. Εικονόλεξο για το χαϊκού του βάτραχου του Ματσούο Μπασό (με κυκλωμένες τις 17 συλλαβές).
14. Εικονόλεξο για το χαϊκού για το γιασεμί του Γιώργου Σεφέρη.
15. Εικονόλεξο για το χαϊκού για το γιασεμί του Γιώργου Σεφέρη (με κυκλωμένες τις 17 συλλαβές).
16. Πίνακας αναφοράς με χαϊκού για τη Γιορτή της Μητέρας.
17. Πίνακας αναφοράς με χαϊκού για τη Γιορτή της Μητέρας.
18. Παράδειγμα ανάλυσης της δομής ενός χαϊκού (ανά στίχο)
19. Φύλλο εργασίας για τη διαμόρφωση των χαϊκού σε ομάδες εργασίας.
20. Καρτέλες γραφής και αντιγραφής με κεφαλαίους και πεζούς χαρακτήρες.

Το παρόν έγγραφο αποτελεί προϊόν της Πλατφόρμας Ανάπτυξης, Σχεδίασης, Υποβολής και Αξιολόγησης Ψηφιακών Διδακτικών Σεναρίων «Αίσωπος» που αναπτύχθηκε με ίδια μέσα από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής στο πλαίσιο του Υποέργου 2: «Ψηφιακό Σύστημα - Ηλεκτρονική Πλατφόρμα Υποβολής, Αξιολόγησης, Διαχείρισης και Αξιοποίησης Ψηφιακών Σεναρίων καθώς και καθοδήγησης και Υποστήριξης των Εκπαιδευτικών» της Πράξης: «Ανάπτυξη Μεθοδολογίας και Ψηφιακών Διδακτικών Σεναρίων για τα Γνωστικά Αντικείμενα της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Γενικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης».

Η πράξη συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΚΤ) και το Ελληνικό Δημόσιο στο πλαίσιο του ΕΠ «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» του ΕΣΠΑ 2007-2013 και υλοποιείται σε σύμπραξη από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής και την Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής Εκπαιδευτικών Δράσεων του ΥΠ.Π.Ε.Θ.

5η Φάση: Αξιολόγηση προγράμματος Φιλαναγνωσίας

Χρονική Διάρκεια: 240λεπτά

Χώρος Διεξαγωγής: Εντός της σχολικής μονάδας, στο "θέατρο" του σχολείου.

Δομικά - Διαδραστικά στοιχεία:

1. Αρχείο ήχου (πρώτο απόσπασμα καλοκαιρινής γιορτής Νηπιαγωγείου)
2. Αρχείο ήχου με χαϊκού (δεύτερο απόσπασμα καλοκαιρινής γιορτής Νηπιαγωγείου).

Το παρόν έγγραφο αποτελεί προϊόν της Πλατφόρμας Ανάπτυξης, Σχεδίασης, Υποβολής και Αξιολόγησης Ψηφιακών Διδακτικών Σεναρίων «Αίσωπος» που αναπτύχθηκε με ίδια μέσα από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής στο πλαίσιο του Υποέργου 2: «Ψηφιακό Σύστημα - Ηλεκτρονική Πλατφόρμα Υποβολής, Αξιολόγησης, Διαχείρισης και Αξιοποίησης Ψηφιακών Σεναρίων καθώς και καθοδήγησης και Υποστήριξης των Εκπαιδευτικών» της Πράξης: «Ανάπτυξη Μεθοδολογίας και Ψηφιακών Διδακτικών Σεναρίων για τα Γνωστικά Αντικείμενα της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Γενικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης».

Η πράξη συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΚΤ) και το Ελληνικό Δημόσιο στο πλαίσιο του ΕΠ «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» του ΕΣΠΑ 2007-2013 και υλοποιείται σε σύμπραξη από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής και την Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής Εκπαιδευτικών Δράσεων του ΥΠ.Π.Ε.Θ.

1η Φάση: Γνωριμία με τα ληρολογήματα του Γιώργου Σεφέρη.

Χρονική Διάρκεια: 120λεπτά

Χώρος Διεξαγωγής: Εντός της σχολικής τάξης του Νηπιαγωγείου στο πρωινό πρόγραμμα με όλη την ομάδα των νηπίων.

Στην πρώτη φάση της γνωριμίας και της εξοικείωσης των παιδιών με τα ληρολογήματα του Γιώργου Σεφέρη διαβάστηκαν από την εκπαιδευτικό της τάξης 8 από τα 20 ληρολογήματα που συμπεριλαμβάνονται στη συλλογή "Ποιήματα με ζωγραφίες σε μικρά παιδιά". Ακολούθως (σε επόμενη διδακτική ώρα), αξιοποιήθηκε εκπαιδευτικό υλικό που σχεδίασε η εκπαιδευτικός της τάξης για την καλύτερη κατανόηση της δομής των ληρολογημάτων. Συγκεκριμένα, διαμορφώθηκαν σε μορφή εικονόλεξου τρία από τα 8 ληρολογήματα που είχαν διαβαστεί στο προηγούμενο στάδιο της παρούσας φάσης (βλ. παρακάτω). Στη συνέχεια, ακολούθησε συζήτηση σχετικά με το περιεχόμενο και το νόημα του κάθε ληρολογήματος, ενώ ιδιαίτερη ήταν η εντύπωση που δημιουργήθηκε στα παιδιά από την πρωτότυπη ασπρόμαυρη και μάλλον "παιδική" εικαστική αποτύπωση των ληρολογημάτων από τον Γιώργο Σεφέρη. Τέλος, τα νήπια είχαν την ευκαιρία να εκφράσουν ενδεχόμενες απορίες σχετικές με το λεξιλόγιο των ληρολογημάτων, αλλά και τις προτιμήσεις τους για εκείνα από τα ληρολογήματα που τους άρεσαν περισσότερο ή βρήκαν περισσότερο αστεία.

Φύλλα εργασίας:

1. Ήτανε μια κοπέλα απ'τη Σάμο: ληρολόγημα του Γιώργου Σεφέρη

Τύπος Δομικού/Διαδραστικού Εργαλείου: 67

Υπερσύνδεσμος: <http://aesop.iep.edu.gr/node/12959/1659#18548>

2. Ήτανε μια κοπέλα στο Καλαμάκι: ληρολόγημα του Γιώργου Σεφέρη

Τύπος Δομικού/Διαδραστικού Εργαλείου: 67

Υπερσύνδεσμος: <http://aesop.iep.edu.gr/node/12959/1659#18550>

3. Ήτανε μια κοπέλα απ'τον Πόρο: ληρολόγημα του Γιώργου Σεφέρη

Τύπος Δομικού/Διαδραστικού Εργαλείου: 67

Υπερσύνδεσμος: <http://aesop.iep.edu.gr/node/12959/1659#18594>

2η Φάση: Κατανόηση της δομής ενός

Το παρόν έγγραφο αποτελεί προϊόν της Πλατφόρμας Ανάπτυξης, Σχεδίασης, Υποβολής και Αξιολόγησης Ψηφιακών Διδακτικών Σεναρίων «Αίσωπος» που αναπτύχθηκε με ίδια μέσα από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής στο πλαίσιο του Υποέργου 2: «Ψηφιακό Σύστημα - Ηλεκτρονική Πλατφόρμα Υποβολής, Αξιολόγησης, Διαχείρισης και Αξιοποίησης Ψηφιακών Σεναρίων καθώς και καθοδήγησης και Υποστήριξης των Εκπαιδευτικών» της Πράξης: «Ανάπτυξη Μεθοδολογίας και Ψηφιακών Διδακτικών Σεναρίων για τα Γνωστικά Αντικείμενα της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Γενικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης».

Η πράξη συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΚΤ) και το Ελληνικό Δημόσιο στο πλαίσιο του ΕΠ «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» του ΕΣΠΑ 2007-2013 και υλοποιείται σε σύμπραξη από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής και την Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής Εκπαιδευτικών Δράσεων του ΥΠ.Π.Ε.Θ.

Ληρολογήματος (limerick).

Χρονική Διάρκεια: 40λεπτά

Χώρος Διεξαγωγής: Εντός της σχολικής τάξης του Νηπιαγωγείου στο πρωινό πρόγραμμα με όλη την ομάδα των νηπίων.

Στη δεύτερη φάση υλοποίησης του παρόντος σεναρίου, έγινε προσπάθεια να κατανοήσουν τα παιδιά τη δομή ενός ληρολογήματος. Η επανάληψη της ανάγνωσης των 8 τετράστιχων και κυρίως η επεξεργασία των 3 εικονόλεξων (βλ. σχετικά τα Διαδραστικά Εργαλεία της πρώτης φάσης του σεναρίου) έδωσαν τη δυνατότητα στα παιδιά να αντιληφθούν τον τρόπο που συγκεκριμένες λέξεις επανεμφανίζονται σε κάθε ληρολόγημα. Συγκεκριμένα, εντόπισαν το ρήμα "ήταν" στον πρώτο στίχο κάθε ληρολογήματος, την αναφορική αντωνυμία "που" στον δεύτερο στίχο, τον αντιθετικό σύνδεσμο "μα" στον τρίτο στίχο και τέλος τον συμπλεκτικό σύνδεσμο "και" στον τέταρτο στίχο. Υποστηρικτικά προς την κατεύθυνση αυτή λειτούργησε το φύλλο εργασίας που σχεδιάστηκε από την εκπαιδευτικό της τάξης (βλ. παρακάτω), όπου τα παιδιά είχαν τη δυνατότητα στο πλαίσιο μικρών ομάδων εργασίας να σκεφτούν ενδεχόμενες φράσεις για να συμπληρώσουν τον κάθε στίχο του "δικού τους" ληρολογήματος. Η εκπαιδευτικός έγραφε στις διαθέσιμες γραμμές του φύλλου εργασίας τις σκέψεις της κάθε ομάδας και ακολούθως τα μέλη της ομάδας απέδιδαν εικαστικά όπως ήθελαν το ληρολόγημα. Στο τέλος της παρούσας φάσης, τα ληρολογήματα των ομάδων διαβάστηκαν στην ολομέλεια της τάξης.

Είναι επίσης χαρακτηριστικό ότι τα παιδιά ήταν σε θέση να διακρίνουν ότι στον πρώτο στίχο του ληρολογήματος γίνεται αναφορά μιας τοποθεσίας (γεωγραφικής περιοχής, πόλης, κωμόπολης ή χωριού), η οποία επανέρχεται στον τέταρτο στίχο. Το γεγονός αυτό το αξιοποίησε η πλειοψηφία των ομάδων εργασίας και τα παιδιά έτειναν να χρησιμοποιούν στα ληρολογήματά τους είτε τις ονομασίες της ιδιαίτερης πατρίδας των γονιών τους, είτε την περιοχή μόνιμης κατοικίας τους.

Φύλλα εργασίας:

1. Φτιάχνουμε και ζωγραφίζουμε τα δικά μας ληρολογήματα.

Τύπος Δομικού/Διαδραστικού Εργαλείου: 67

Υπερσύνδεσμος: <http://aesop.iep.edu.gr/node/12959/1660#18556>

3η Φάση: Εικονογράφηση των Limericks του Γιώργου Σεφέρη.

Χρονική Διάρκεια: 30λεπτά

Το παρόν έγγραφο αποτελεί προϊόν της Πλατφόρμας Ανάπτυξης, Σχεδίασης, Υποβολής και Αξιολόγησης Ψηφιακών Διδακτικών Σεναρίων «Αίσωπος» που αναπτύχθηκε με ίδια μέσα από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής στο πλαίσιο του Υποέργου 2: «Ψηφιακό Σύστημα - Ηλεκτρονική Πλατφόρμα Υποβολής, Αξιολόγησης, Διαχείρισης και Αξιοποίησης Ψηφιακών Σεναρίων καθώς και καθοδήγησης και Υποστήριξης των Εκπαιδευτικών» της Πράξης: «Ανάπτυξη Μεθοδολογίας και Ψηφιακών Διδακτικών Σεναρίων για τα Γνωστικά Αντικείμενα της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Γενικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης».

Η πράξη συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΚΤ) και το Ελληνικό Δημόσιο στο πλαίσιο του ΕΠ «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» του ΕΣΠΑ 2007-2013 και υλοποιείται σε σύμπραξη από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής και την Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής Εκπαιδευτικών Δράσεων του ΥΠ.Π.Ε.Θ.

Χώρος Διεξαγωγής: Εντός της σχολικής τάξης του Νηπιαγωγείου στο πρωινό πρόγραμμα με όλη την ομάδα των νηπίων.

Η τρίτη φάση του σεναρίου προέκυψε ύστερα από σχετικό σχόλιο δύο νηπίων σχετικά με την ασπρόμαυρη εικονογράφηση των ληρολογημάτων του Γιώργου Σεφέρη από τον ίδιο τον ποιητή. Πρότειναν να ζωγραφίσουν και εκείνα τα ληρολογήματα του Σεφέρη, δίνοντας τη δική τους εικαστική εκδοχή και προσθέτοντας χρώμα. Δημιουργήθηκαν για τον λόγο αυτό από την εκπαιδευτικό της τάξης φύλλα εργασίας ελεύθερης εικαστικής δημιουργίας (βλ. παρακάτω) και το κάθε παιδί επέλεξε να εικονογραφήσει 2 από τα ληρολογήματα που είχαμε διαπραγματευθεί στις δύο προηγούμενες φάσεις του σεναρίου. Στο τέλος της παρούσας φάσης, κάθε παιδί σχολίασε και εξήγησε την εικαστική απόδοση των ληρολογημάτων που είχε επιλέξει.

Φύλλα εργασίας:

1. Ζωγραφίζω όπως φαντάζομαι το ληρολόγημα του Γιώργου Σεφέρη.

Τύπος Δομικού/Διαδραστικού Εργαλείου: 67

Υπερσύνδεσμος: <http://aesop.iep.edu.gr/node/12959/1661#18558>

2. Ζωγραφίζω όπως φαντάζομαι το ληρολόγημα του Γιώργου Σεφέρη.

Τύπος Δομικού/Διαδραστικού Εργαλείου: 67

Υπερσύνδεσμος: <http://aesop.iep.edu.gr/node/12959/1661#18560>

3. Ζωγραφίζω όπως φαντάζομαι το ληρολόγημα του Γιώργου Σεφέρη.

Τύπος Δομικού/Διαδραστικού Εργαλείου: 67

Υπερσύνδεσμος: <http://aesop.iep.edu.gr/node/12959/1661#18562>

4. Ζωγραφίζω όπως φαντάζομαι το ληρολόγημα του Γιώργου Σεφέρη.

Τύπος Δομικού/Διαδραστικού Εργαλείου: 67

Υπερσύνδεσμος: <http://aesop.iep.edu.gr/node/12959/1661#18563>

5. Ζωγραφίζω όπως φαντάζομαι το ληρολόγημα του Γιώργου Σεφέρη.

Τύπος Δομικού/Διαδραστικού Εργαλείου: 67

Υπερσύνδεσμος: <http://aesop.iep.edu.gr/node/12959/1661#18564>

6. Ζωγραφίζω όπως φαντάζομαι το ληρολόγημα του Γιώργου Σεφέρη.

Τύπος Δομικού/Διαδραστικού Εργαλείου: 67

Υπερσύνδεσμος: <http://aesop.iep.edu.gr/node/12959/1661#18565>

Το παρόν έγγραφο αποτελεί προϊόν της Πλατφόρμας Ανάπτυξης, Σχεδίασης, Υποβολής και Αξιολόγησης Ψηφιακών Διδακτικών Σεναρίων «Αίσωπος» που αναπτύχθηκε με ίδια μέσα από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής στο πλαίσιο του Υποέργου 2: «Ψηφιακό Σύστημα - Ηλεκτρονική Πλατφόρμα Υποβολής, Αξιολόγησης, Διαχείρισης και Αξιοποίησης Ψηφιακών Σεναρίων καθώς και καθοδήγησης και Υποστήριξης των Εκπαιδευτικών» της Πράξης: «Ανάπτυξη Μεθοδολογίας και Ψηφιακών Διδακτικών Σεναρίων για τα Γνωστικά Αντικείμενα της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Γενικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης».

Η πράξη συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΚΤ) και το Ελληνικό Δημόσιο στο πλαίσιο του ΕΠ «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» του ΕΣΠΑ 2007-2013 και υλοποιείται σε σύμπραξη από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής και την Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής Εκπαιδευτικών Δράσεων του ΥΠ.Π.Ε.Θ.

4η Φάση: Γνωριμία με τα χαϊκού και τους δημιουργούς τους.

Χρονική Διάρκεια: 90λεπτά

Χώρος Διεξαγωγής: Εντός της σχολικής τάξης του Νηπιαγωγείου στο πρωινό πρόγραμμα με όλη την ομάδα των νηπίων.

Η τέταρτη φάση του σεναρίου ξεκίνησε με τη γνωριμία ενός από τους σπουδαιότερους δημιουργούς στον κόσμο, του Ματσού Μπασό. Αξιοποιώντας πληροφορίες "αλιευμένες" από το Διαδίκτυο, δόθηκαν σε μορφή απλής αφήγησης οι σημαντικότερες στιγμές της βιογραφίας του σπουδαίου αυτού Ιάπωνα ποιητή, ενώ αναφορά έγινε και σε δύο ακόμα Ιάπωνες ποιητές χαϊκού, τον Κομπαγιάσι Ισσα και τον νεότερο Μασαόκα Σίκι. Συνοδευτικό εποπτικό υλικό (φωτογραφίες των ποιητών), καρτέλες για παιχνίδια αναγραμματισμού αλλά και καρτέλες γραφής και αντιγραφής των σπουδαίων αυτών δημιουργών δημιουργήθηκαν και εμπλούτισαν την "γωνιά γραφής" της τάξης μας (βλ. παρακάτω). Επίσης, στο επόμενο στάδιο της παρούσας φάσης και για την καλύτερη κατανόηση της δομής των χαϊκού διαμορφώθηκε από την εκπαιδευτικό της τάξης εικονόλεξο με το διασημότερο ανά το παγκόσμιο χαϊκού "του βάτραχου" του Ματσού Μπασό (βλ. παρακάτω). Μετρήθηκαν οι συλλαβές του χαϊκού με τη βοήθεια του εικονολεξού, ενώ διαμορφώθηκε επιπλέον εικονόλεξο, στο οποίο τα παιδιά είχαν τη δυνατότητα να δουν κυκλωμένες τις συλλαβές και να τις μετρήσουν ευκολότερα. Δε συζητήθηκε σε αυτό το στάδιο η επιμέρους δομή των χαϊκού ανά στίχο, αλλά μόνο το σύνολο των 17 συλλαβών του χαϊκού. Παράλληλα, στοχεύοντας στη διασύνδεση της τρέχουσας φάσης με τις προηγούμενες φάσεις του σεναρίου και την επεξεργασία των ληρολογημάτων του Γιώργου Σεφέρη, διαπραγματευτήκαμε το περίφημο χαϊκού του μεγάλου Έλληνα ποιητή για το γιασεμί, μετρώντας με τη βοήθεια σχετικού εικονόλεξο τις συλλαβές του και κάνοντας συγκρίσεις με το χαϊκού του βάτραχου. Παράλληλα εκφράστηκαν εντυπώσεις και προτιμήσεις των παιδιών σχετικά με τις υπό συζήτηση ποιητικές δομές. Στο τελευταίο στάδιο της παρούσας φάσης του διδακτικού σεναρίου, έγινε προσπάθεια να φτιάξουν τα παιδιά δουλεύοντας σε ομάδες εργασίας τα δικά τους χαϊκού. Αφορμή στάθηκε η Γιορτή της Μητέρας: αρχικά διαμορφώθηκαν από την εκπαιδευτικό της τάξης πίνακες αναφοράς με αυτοσχέδια χαϊκού (βλ. παρακάτω), ενώ ύστερα από την εξήγηση της αναλυτικής δομής των χαϊκού (5 συλλαβές για τον πρώτο στίχο, 7 συλλαβές για τον δεύτερο στίχο και 5 συλλαβές για τον τρίτο στίχο), δόθηκαν στις ομάδες σχάρες, στις οποίες με την υποστήριξη της εκπαιδευτικού της τάξης σημειώθηκαν οι ιδέες των παιδιών. Είναι γεγονός ότι στο σύνολό τους τα νήπια δυσκολεύτηκαν να διαχειριστούν την έννοια της συλλαβής και έτειναν είτε να αναφέρουν σκέτα φωνήματα είτε να προτείνουν δυσύλλαβες λέξεις, τις οποίες δεν μπορούσαν να αναλύσουν στις επιμέρους δομικές τους μονάδες (στις συλλαβές). Ωστόσο, οι ιδέες τους ήταν πραγματικά ενδιαφέρουσες και με την καθοδήγηση της εκπαιδευτικού οι ομάδες κατάφεραν να ολοκληρώσουν τη δράση αυτή του σεναρίου.

Φύλλα εργασίας:

1. Διαδικτυακή πηγή που αξιοποιήθηκε.

Τύπος Δομικού/Διαδραστικού Εργαλείου: 34

Το παρόν έγγραφο αποτελεί προϊόν της Πλατφόρμας Ανάπτυξης, Σχεδίασης, Υποβολής και Αξιολόγησης Ψηφιακών Διδακτικών Σεναρίων «Αίσωπος» που αναπτύχθηκε με ίδια μέσα από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής στο πλαίσιο του Υποέργου 2: «Ψηφιακό Σύστημα - Ηλεκτρονική Πλατφόρμα Υποβολής, Αξιολόγησης, Διαχείρισης και Αξιοποίησης Ψηφιακών Σεναρίων καθώς και καθοδήγησης και Υποστήριξης των Εκπαιδευτικών» της Πράξης: «Ανάπτυξη Μεθοδολογίας και Ψηφιακών Διδακτικών Σεναρίων για τα Γνωστικά Αντικείμενα της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Γενικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης».

Η πράξη συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΚΤ) και το Ελληνικό Δημόσιο στο πλαίσιο του ΕΠ «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» του ΕΣΠΑ 2007-2013 και υλοποιείται σε σύμπραξη από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής και την Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής Εκπαιδευτικών Δράσεων του ΥΠ.Π.Ε.Θ.

- Υπερσύνδεσμος:** <http://aesop.iep.edu.gr/node/12959/1662#13029>
2. **Συλλογή των σημαντικότερων χαϊκού σε ένα αρχείο pdf.**
Τύπος Δομικού/Διαδραστικού Εργαλείου: 34
Υπερσύνδεσμος: <http://aesop.iep.edu.gr/node/12959/1662#13034>
3. **Ιαπωνική ποίηση και χαϊκού: ενδιαφέρον βίντεο με τα σημαντικότερα χαϊκού.**
Τύπος Δομικού/Διαδραστικού Εργαλείου: 68
Υπερσύνδεσμος: <http://aesop.iep.edu.gr/node/12959/1662#13077>
4. **Χαϊκού του Γιώργου Σεφέρη: ενδιαφέρον βίντεο.**
Τύπος Δομικού/Διαδραστικού Εργαλείου: 68
Υπερσύνδεσμος: <http://aesop.iep.edu.gr/node/12959/1662#13078>
5. **Πίνακας αναφοράς με τους σημαντικότερους Ιάπωνες ποιητές των χαϊκού**
Τύπος Δομικού/Διαδραστικού Εργαλείου: 67
Υπερσύνδεσμος: <http://aesop.iep.edu.gr/node/12959/1662#18568>
6. **Καρτέλες για δραστηριότητες αναγραμματισμού.**
Τύπος Δομικού/Διαδραστικού Εργαλείου: 67
Υπερσύνδεσμος: <http://aesop.iep.edu.gr/node/12959/1662#18569>
7. **Καρτέλες γραφής και αντιγραφής με κεφαλαίους και πεζούς χαρακτήρες.**
Τύπος Δομικού/Διαδραστικού Εργαλείου: 67
Υπερσύνδεσμος: <http://aesop.iep.edu.gr/node/12959/1662#18570>
8. **Καρτέλες γραφής και αντιγραφής με κεφαλαίους και πεζούς χαρακτήρες.**
Τύπος Δομικού/Διαδραστικού Εργαλείου: 67
Υπερσύνδεσμος: <http://aesop.iep.edu.gr/node/12959/1662#18572>
9. **Καρτέλες γραφής και αντιγραφής με κεφαλαίους και πεζούς χαρακτήρες.**
Τύπος Δομικού/Διαδραστικού Εργαλείου: 67
Υπερσύνδεσμος: <http://aesop.iep.edu.gr/node/12959/1662#18574>
10. **Καρτέλες γραφής και αντιγραφής με κεφαλαίους και πεζούς χαρακτήρες.**

Το παρόν έγγραφο αποτελεί προϊόν της Πλατφόρμας Ανάπτυξης, Σχεδίασης, Υποβολής και Αξιολόγησης Ψηφιακών Διδακτικών Σεναρίων «Αίσωπος» που αναπτύχθηκε με ίδια μέσα από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής στο πλαίσιο του Υποέργου 2: «Ψηφιακό Σύστημα - Ηλεκτρονική Πλατφόρμα Υποβολής, Αξιολόγησης, Διαχείρισης και Αξιοποίησης Ψηφιακών Σεναρίων καθώς και καθοδήγησης και Υποστήριξης των Εκπαιδευτικών» της Πράξης: «Ανάπτυξη Μεθοδολογίας και Ψηφιακών Διδακτικών Σεναρίων για τα Γνωστικά Αντικείμενα της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Γενικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης». Η πράξη συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΚΤ) και το Ελληνικό Δημόσιο στο πλαίσιο του ΕΠ «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» του ΕΣΠΑ 2007-2013 και υλοποιείται σε σύμπραξη από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής και την Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής Εκπαιδευτικών Δράσεων του ΥΠ.Π.Ε.Θ.

Τύπος Δομικού/Διαδραστικού Εργαλείου: 67

Υπερσύνδεσμος: <http://aesop.iep.edu.gr/node/12959/1662#18575>

11. Καρτέλες γραφής και αντιγραφής με κεφαλαίους και πεζούς χαρακτήρες.

Τύπος Δομικού/Διαδραστικού Εργαλείου: 67

Υπερσύνδεσμος: <http://aesop.iep.edu.gr/node/12959/1662#18576>

Σχόλιο: Εξηγήθηκε η έννοια της λέξης "χαϊκού" με αναφορά στα επιμέρους τμήματά της: χαιΐ (αστείο και χαρούμενο) και κου (τραγούδι ή ποίημα) και η λέξη δόθηκε στην ιδεογραμματική της μορφή με σύντομη αναφορά στον τρόπο γραφής στην Ιαπωνία.

12. Εικονόλεξο για το χαϊκού του βάτραχου του Ματσούο Μπασό.

Τύπος Δομικού/Διαδραστικού Εργαλείου: 67

Υπερσύνδεσμος: <http://aesop.iep.edu.gr/node/12959/1662#18577>

13. Εικονόλεξο για το χαϊκού του βάτραχου του Ματσούο Μπασό (με κυκλωμένες τις 17 συλλαβές).

Τύπος Δομικού/Διαδραστικού Εργαλείου: 67

Υπερσύνδεσμος: <http://aesop.iep.edu.gr/node/12959/1662#18578>

14. Εικονόλεξο για το χαϊκού για το γιασεμί του Γιώργου Σεφέρη.

Τύπος Δομικού/Διαδραστικού Εργαλείου: 67

Υπερσύνδεσμος: <http://aesop.iep.edu.gr/node/12959/1662#18581>

15. Εικονόλεξο για το χαϊκού για το γιασεμί του Γιώργου Σεφέρη (με κυκλωμένες τις 17 συλλαβές).

Τύπος Δομικού/Διαδραστικού Εργαλείου: 67

Υπερσύνδεσμος: <http://aesop.iep.edu.gr/node/12959/1662#18582>

16. Πίνακας αναφοράς με χαϊκού για τη Γιορτή της Μητέρας.

Τύπος Δομικού/Διαδραστικού Εργαλείου: 67

Υπερσύνδεσμος: <http://aesop.iep.edu.gr/node/12959/1662#18584>

Το παρόν έγγραφο αποτελεί προϊόν της Πλατφόρμας Ανάπτυξης, Σχεδίασης, Υποβολής και Αξιολόγησης Ψηφιακών Διδακτικών Σεναρίων «Αίσωπος» που αναπτύχθηκε με ίδια μέσα από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής στο πλαίσιο του Υποέργου 2: «Ψηφιακό Σύστημα - Ηλεκτρονική Πλατφόρμα Υποβολής, Αξιολόγησης, Διαχείρισης και Αξιοποίησης Ψηφιακών Σεναρίων καθώς και καθοδήγησης και Υποστήριξης των Εκπαιδευτικών» της Πράξης: «Ανάπτυξη Μεθοδολογίας και Ψηφιακών Διδακτικών Σεναρίων για τα Γνωστικά Αντικείμενα της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Γενικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης».

Η πράξη συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΚΤ) και το Ελληνικό Δημόσιο στο πλαίσιο του ΕΠ «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» του ΕΣΠΑ 2007-2013 και υλοποιείται σε σύμπραξη από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής και την Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής Εκπαιδευτικών Δράσεων του ΥΠ.Π.Ε.Θ.

Σχόλιο: Τα παραδείγματα που αξιοποιήθηκαν για τη διασύνδεση του σεναρίου με τη Γιορτή της Μητέρας ήταν τα εξής:

Μανούλα γλυκιά/
η αγκαλιά σου φωλιά./
Σ'αγαπώ πολύ!/
Σε ευχαριστώ!/
Μαμά μου εσύ/
φως στη ζωή μου λαμπρό/
Σε ευχαριστώ!/
Γιορτάζεις, μαμά/
θέλω μόνο να σου πω/
πόσο σ'αγαπώ!/
Ήλιος λαμπερός/
φωνή γεμάτη στοργή/
κοίτα: η μαμά./
Κι αν είμαι μικρό/
δυο λέξεις μόνο θα πω/
άκου: σ'αγαπώ./
Οι συλλαβές μετρήθηκαν ανά στίχο και συνολικά για την καλύτερη κατανόηση της δομής των χαϊκού.

Μαμά μου εσύ/
φως στη ζωή μου λαμπρό/
Σε ευχαριστώ!/
Γιορτάζεις, μαμά/
θέλω μόνο να σου πω/
πόσο σ'αγαπώ!/
Ήλιος λαμπερός/
φωνή γεμάτη στοργή/
κοίτα: η μαμά./
Κι αν είμαι μικρό/
δυο λέξεις μόνο θα πω/
άκου: σ'αγαπώ./

Μαμά μου εσύ/
φως στη ζωή μου λαμπρό/
Σε ευχαριστώ!/
Γιορτάζεις, μαμά/
θέλω μόνο να σου πω/
πόσο σ'αγαπώ!/
Ήλιος λαμπερός/
φωνή γεμάτη στοργή/
κοίτα: η μαμά./
Κι αν είμαι μικρό/
δυο λέξεις μόνο θα πω/
άκου: σ'αγαπώ./

Μαμά μου εσύ/
φως στη ζωή μου λαμπρό/
Σε ευχαριστώ!/
Γιορτάζεις, μαμά/
θέλω μόνο να σου πω/
πόσο σ'αγαπώ!/
Ήλιος λαμπερός/
φωνή γεμάτη στοργή/
κοίτα: η μαμά./
Κι αν είμαι μικρό/
δυο λέξεις μόνο θα πω/
άκου: σ'αγαπώ./

Μαμά μου εσύ/
φως στη ζωή μου λαμπρό/
Σε ευχαριστώ!/
Γιορτάζεις, μαμά/
θέλω μόνο να σου πω/
πόσο σ'αγαπώ!/
Ήλιος λαμπερός/
φωνή γεμάτη στοργή/
κοίτα: η μαμά./
Κι αν είμαι μικρό/
δυο λέξεις μόνο θα πω/
άκου: σ'αγαπώ./

Οι συλλαβές μετρήθηκαν ανά στίχο και συνολικά για την καλύτερη κατανόηση της δομής των χαϊκού.

17. Πίνακας αναφοράς με χαϊκού για τη Γιορτή της Μητέρας.

Τύπος Δομικού/Διαδραστικού Εργαλείου: 67

Υπερσύνδεσμος: <http://aesop.iep.edu.gr/node/12959/1662#18587>

Σχόλιο: Τα παραδείγματα που αξιοποιήθηκαν για τη διασύνδεση του σεναρίου με τη Γιορτή της Μητέρας ήταν τα εξής:

Μανούλα γλυκιά/
η αγκαλιά σου φωλιά./
Σ'αγαπώ πολύ!/
Σε ευχαριστώ!/
Μαμά μου εσύ/
φως στη ζωή μου λαμπρό/
Σε ευχαριστώ!/
Γιορτάζεις, μαμά/
θέλω μόνο να σου πω/
πόσο σ'αγαπώ!/
Ήλιος λαμπερός/
φωνή γεμάτη στοργή/
κοίτα: η μαμά./
Κι αν είμαι μικρό/
δυο λέξεις μόνο θα πω/
άκου: σ'αγαπώ./

Μαμά μου εσύ/
φως στη ζωή μου λαμπρό/
Σε ευχαριστώ!/
Γιορτάζεις, μαμά/
θέλω μόνο να σου πω/
πόσο σ'αγαπώ!/
Ήλιος λαμπερός/
φωνή γεμάτη στοργή/
κοίτα: η μαμά./
Κι αν είμαι μικρό/
δυο λέξεις μόνο θα πω/
άκου: σ'αγαπώ./

Οι συλλαβές μετρήθηκαν ανά στίχο και συνολικά για την καλύτερη κατανόηση της δομής των χαϊκού.

Το παρόν έγγραφο αποτελεί προϊόν της Πλατφόρμας Ανάπτυξης, Σχεδίασης, Υποβολής και Αξιολόγησης Ψηφιακών Διδακτικών Σεναρίων «Αίσωπος» που αναπτύχθηκε με ίδια μέσα από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής στο πλαίσιο του Υποέργου 2: «Ψηφιακό Σύστημα - Ηλεκτρονική Πλατφόρμα Υποβολής, Αξιολόγησης, Διαχείρισης και Αξιοποίησης Ψηφιακών Σεναρίων καθώς και καθοδήγησης και Υποστήριξης των Εκπαιδευτικών» της Πράξης: «Ανάπτυξη Μεθοδολογίας και Ψηφιακών Διδακτικών Σεναρίων για τα Γνωστικά Αντικείμενα της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Γενικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης».

Η πράξη συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΚΤ) και το Ελληνικό Δημόσιο στο πλαίσιο του ΕΠ «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» του ΕΣΠΑ 2007-2013 και υλοποιείται σε σύμπραξη από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής και την Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής Εκπαιδευτικών Δράσεων του ΥΠ.Π.Ε.Θ.

Γιορτάζεις, μαμά/
θέλω μόνο να σου πω/
πόσο σ'αγαπώ!/

Ήλιος λαμπερός/
φωνή γεμάτη στοργή/
κοίτα: η μαμά./

Ήλιος λαμπερός/
φωνή γεμάτη στοργή/
κοίτα: η μαμά./

Κι αν είμαι μικρό/
δυο λέξεις μόνο θα πω/
άκου: σ'αγαπώ./

Οι συλλαβές μετρήθηκαν ανά στίχο και συνολικά για την καλύτερη κατανόηση της δομής των χαϊκού.

18. Παράδειγμα ανάλυσης της δομής ενός χαϊκού (ανά στίχο)

Τύπος Δομικού/Διαδραστικού Εργαλείου: 67

Υπερσύνδεσμος: <http://aesop.iep.edu.gr/node/12959/1662#18588>

19. Φύλλο εργασίας για τη διαμόρφωση των χαϊκού σε ομάδες εργασίας.

Τύπος Δομικού/Διαδραστικού Εργαλείου: 67

Υπερσύνδεσμος: <http://aesop.iep.edu.gr/node/12959/1662#18589>

20. Καρτέλες γραφής και αντιγραφής με κεφαλαίους και πεζούς χαρακτήρες.

Τύπος Δομικού/Διαδραστικού Εργαλείου: 67

Υπερσύνδεσμος: <http://aesop.iep.edu.gr/node/12959/1662#18599>

5η Φάση: Αξιολόγηση προγράμματος Φιλαναγνωσίας

Χρονική Διάρκεια: 240λεπτά

Χώρος Διεξαγωγής: Εντός της σχολικής μονάδας, στο "θέατρο" του σχολείου.

Η τελευταία φάση του σεναρίου συμπεριέλαβε τη διαδικασία αξιολόγησης του προγράμματος Φιλαναγνωσίας, ενώ παράλληλα έγινε προσπάθεια ενσωμάτωσης της κεκτημένης γνώσης στο πλαίσιο διενέργειας της καλοκαιρινής γιορτής λήξης του Νηπιαγωγείου. Ειδικότερα για την αξιολόγηση του προγράμματος, η Δομημένη Ιεραρχική Ανάλυση (μοντελοποίηση) του προγράμματος που παρουσιάζεται στο παρόν σενάριο ως

Το παρόν έγγραφο αποτελεί προϊόν της Πλατφόρμας Ανάπτυξης, Σχεδίασης, Υποβολής και Αξιολόγησης Ψηφιακών Διδακτικών Σεναρίων «Αίσωπος» που αναπτύχθηκε με ίδια μέσα από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής στο πλαίσιο του Υποέργου 2: «Ψηφιακό Σύστημα - Ηλεκτρονική Πλατφόρμα Υποβολής, Αξιολόγησης, Διαχείρισης και Αξιοποίησης Ψηφιακών Σεναρίων καθώς και καθοδήγησης και Υποστήριξης των Εκπαιδευτικών» της Πράξης: «Ανάπτυξη Μεθοδολογίας και Ψηφιακών Διδακτικών Σεναρίων για τα Γνωστικά Αντικείμενα της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Γενικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης». Η πράξη συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΚΤ) και το Ελληνικό Δημόσιο στο πλαίσιο του ΕΠ «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» του ΕΣΠΑ 2007-2013 και υλοποιείται σε σύμπραξη από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής και την Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής Εκπαιδευτικών Δράσεων του ΥΠ.Π.Ε.Θ.

Φύλλο Εργασίας (βλ.δίπλα το επισυναπτόμενο αρχείο pdf) συμπεριέλαβε τους γενικούς σκοπούς, τους περιορισμούς, τις εισδοχές και τα τελικά αποτελέσματα του προγράμματος, ενώ αναλυτικά διαγράμματα επιχειρήσαν να εξηγήσουν α. τις βασικές δραστηριότητες-φάσεις του προγράμματος, β.τις δραστηριότητες προετοιμασίας για την υλοποίηση του προγράμματος, γ.την ετοιμασία των απαιτούμενων εποπτικών υλικών και του εκπαιδευτικού υλικού, δ. τις δραστηριότητες εφαρμογής του προγράμματος εντός σχολικής τάξης, ε. τις δραστηριότητες επέκτασης και διάχυσης της κεκτημένης γνώσης και στ. τη συνολική εικόνα του προγράμματος.

Τέλος, έχουν συμπεριληφθεί ακολούθως τα ηχητικά αποσπάσματα από την καλοκαιρινή γιορτή του Νηπιαγωγείου που αφορούν το αφιέρωμα στα χαϊκού και τα ληρολογήματα που διαπραγματευτήκαμε στη διάρκεια της σχολικής χρονιάς.

Φύλλα εργασίας:

1. [axiologisi_ekpaideytikou_programmatos_filanagnosias.pdf](#)

1. Αρχείο ήχου (πρώτο απόσπασμα καλοκαιρινής γιορτής Νηπιαγωγείου)

Τύπος Δομικού/Διαδραστικού Εργαλείου: 101

Υπερσύνδεσμος: <http://aesop.iep.edu.gr/node/12959/1663#13040>

Σχόλιο: Για λόγους προστασίας των προσωπικών δεδομένων των παιδιών, το βίντεο μεταμορφώθηκε σε αρχείο ήχου mp3. Συμπεριλαμβάνει το απόσπασμα της καλοκαιρινής γιορτής που αναφέρεται στα χαϊκού και τα ληρολογήματα

2. Αρχείο ήχου με χαϊκού (δεύτερο απόσπασμα καλοκαιρινής γιορτής Νηπιαγωγείου).

Τύπος Δομικού/Διαδραστικού Εργαλείου: 101

Υπερσύνδεσμος: <http://aesop.iep.edu.gr/node/12959/1663#13041>

Σχόλιο: Για λόγους προστασίας των προσωπικών δεδομένων των παιδιών, το βίντεο μεταμορφώθηκε σε αρχείο ήχου mp3. Συμπεριλαμβάνει το απόσπασμα της καλοκαιρινής γιορτής που αναφέρεται στα χαϊκού και τα ληρολογήματα

Το παρόν έγγραφο αποτελεί προϊόν της Πλατφόρμας Ανάπτυξης, Σχεδίασης, Υποβολής και Αξιολόγησης Ψηφιακών Διδακτικών Σεναρίων «Αίσωπος» που αναπτύχθηκε με ίδια μέσα από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής στο πλαίσιο του Υποέργου 2: «Ψηφιακό Σύστημα - Ηλεκτρονική Πλατφόρμα Υποβολής, Αξιολόγησης, Διαχείρισης και Αξιοποίησης Ψηφιακών Σεναρίων καθώς και καθοδήγησης και Υποστήριξης των Εκπαιδευτικών» της Πράξης: «Ανάπτυξη Μεθοδολογίας και Ψηφιακών Διδακτικών Σεναρίων για τα Γνωστικά Αντικείμενα της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Γενικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης».

Η πράξη συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΚΤ) και το Ελληνικό Δημόσιο στο πλαίσιο του ΕΠ «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» του ΕΣΠΑ 2007-2013 και υλοποιείται σε σύμπραξη από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής και την Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής Εκπαιδευτικών Δράσεων του ΥΠ.Π.Ε.Θ.